

تعیین ساعت طرح حجم ترافیک برای محور های اصلی استان خراسان جنوبی

مرتضی عراقی^۱، ابراهیم میرزایی^۲

۱- استادیار دانشکده مهندسی دانشگاه بیرجند

۲- دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قاینات، گروه عمران، قاینات، ایران

M.araghi@birjand.ac.ir
Ebrahim_mirzaei@yahoo.com

خلاصه

انتخاب ساعت سی ام به عنوان ساعت طرح حجم ترافیک در ایالات متحده نتایج رضایت بخشی داشته است و با توجه به اینکه در مراجع معتبر مختلف لزوم تعیین ساعت طرح بر مبنای الگوی تردد محلی مطرح گردیده است لذا در کشور ما نیز لازم است با آمار گیری های کافی و انجام بررسی های لازم، ساعت مناسب طرح انتخاب شود. در این مقاله ساعت طرح برای راههای اصلی استان خراسان جنوبی تعیین گردیده است. آمار حجم ترافیکی از سایت سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور برای محورهای ۶ گانه استان اخذ گردیده است. تغییرات حجم ترافیک ساعتی نزولی از بزرگتر به کوچکتر مربوط به کلیه محور های استان خراسان جنوبی با استاندارد آشتو مقایسه شد و مشخص گردید که بیشتر نمودار ها به حد پایین استاندارد آشتو نزدیک تر هستند. همچنین شیب همه منحنی ها قبل از ساعت ده ام خیلی تند بوده ولی پس از آن نسبتاً ملایم تر است. از طرفی می توان پوش منحنی های حجم ترافیک محورهای استان خراسان جنوبی را نسبت به آشتو محدود تر تعریف کرد. نهایتاً با توجه به تحلیل های مربوطه، برای راههای استان خراسان جنوبی، ساعت بیست ام، ساعت مناسب برای طراحی پیشنهاد می گردد.

کلمات کلیدی: حجم ترافیک، ساعت طرح، متوسط ترافیک روزانه و محورهای استان خراسان جنوبی.

۱. مقدمه

حجم ترافیک، یکی از عوامل مهم در طرح هندسی و روسازی راه محسوب می شود. اطلاعات ترافیکی به منظور تعیین اهمیت و طبقه بندی عملکردی راه و مشخصات اجزاء هندسی راه مانند عرض راه، تعداد و عرض خط ها، شیبها و قوسها بکار می روند [۱]. حجم ترافیک در توجیه و مقایسه گزینه های مختلف، انتخاب نوع راه و تقاطع ها و انتخاب و کاربرد استانداردهای طراحی تاثیر دارد. اجزای طرح هندسی باید به گونه ای انتخاب شوند که راه بتواند حجم ترافیک پیش بینی شده را در کیفیت ترافیکی مد نظر هدایت کند.

مبنای محاسبه حجم ترافیک طرح، آمار و اطلاعات جمع آوری شده از راههای موجود و همچنین پیش بینی های لازم برای رشد و توسعه آتی می باشد [۲]. حجم ترافیک در واحد زمان عبارت است از تعداد کل وسایل نقلیه ای که در یک مدت زمان معین (ساعت، روز، ماه و سال) از یک مقطع معین از راه عبور می نماید.

الگوی ترافیکی هر راه نشان دهنده تغییرات قابل توجه احجام ترافیک در ساعت های مختلف یک روز و سال است. یکی از تصمیم های کلیدی در طراحی این است که کدام یک از ترافیک های ساعتی، باید بعنوان مبنای طراحی مورد استفاده قرار گیرد. چنانچه طرح هندسی راه براساس بیشترین میزان حجم ساعتی بدست آمده در طول سال انجام شود، طرح غیر اقتصادی بوده و تنها در طول سال یک و یا احتمالاً چند ساعت معین وجود خواهد داشت که میزان ترافیک راه در آن ساعات برابر ترافیک طرح باشد. روش منطقی این است که ابتدا ساعتی را انتخاب کنیم که چنانچه طرح براساس حجم ترافیک آن ساعت انجام شود، ساعات شلوغ تر از ترافیک طرح در حد قابل تحمل برای راه و استفاده کنندگان از آن باشد. بنابراین مهمترین قسمت تحقیق، تعیین ساعت طرح و حجم ترافیک آن می باشد.

^۱ مشاور مدیرعامل شرکت مطالعات جامع حمل و نقل و ترافیک تهران،

^۲ مربی و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد قاینات،